

УДК 342.565.4:353(477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.3.41>

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ У АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Сидор М.Я.,

кандидат юридичних наук,

ст. викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін,

Львівський державний університет внутрішніх справ

ORCID: 0000-0002-0605-5366

Сидор М.Я. Ефективність забезпечення позову у адміністративному судочинстві.

У статті на підставі комплексного аналізу розглянуто ефективність забезпечення позову у адміністративному судочинстві. Актуальність зумовлена тим, що одна з важливих якостей адміністративного судочинства – необхідність надання на початковому етапі розгляду судом адміністративної справи судового захисту позивачеві або іншим особам, на захист прав, свобод і законних інтересів яких подано позов, що гарантувало їм належний юридичний захист у сфері публічних правовідносин. Об'єкт дослідження складає комплекс суспільних відносин, що виникають при застосуванні судами забезпечення позову. Предметом дослідження є адміністративно-процесуальні норми, що встановлюють порядок застосування судами забезпечення позову в адміністративному судочинстві. Методологічну основу статті формують: загальнонаукові методи пізнання правових понять (діалектичний метод пізнання, аналогія, аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, формалізація, системний аналіз); спеціальні (приватно-наукові) методи дослідження – формально-юридичний, історико-правовий, метод порівняльного правознавства, метод тлумачення, юридико-догматичний, системно-структурний. Вказано, що з точки зору структурно-функціонального критерію забезпечення позову в адміністративному судочинстві є таким, що міститься в прийнятому судом протягом установленого законом строку визначенні співвідносний і пропорційний до заявленої позовної вимоги тимчасовий захід, що виражається в зупиненні повністю або в частині дії оскаржуваного рішення, інший вплив на органи публічної влади та інші суб'єкти права з метою забезпечення ухвалення остаточного рішення у адміністративній справі, та його повноцінного виконання на практиці в умовах необхідності усунення небезпеки заподіяння шкоди правам, свободам і законним інтересам правам, свободам та законним інтересам позивача або невизначеного кола осіб, на захист інтересів яких подано заяву, а також ліквідації ситуації, що склалася на практиці, неможливості або надмірної скрутності здійснення захисту прав, свобод і законних інтересів зазначених осіб за відсутності необхідного судового захисту.

Ключові слова: адміністративно-процесуальні норми, відповідач, позивач, позов, співвідношення, судовий захист.

Sydor M.Ya. The effectiveness of securing a claim in administrative proceedings.

The article, based on a comprehensive analysis, examines the effectiveness of securing a claim in administrative proceedings. The relevance is due to the fact that one of the important qualities of administrative proceedings is the need to provide, at the initial stage of consideration of an administrative case by a court, judicial protection to the plaintiff or other persons whose rights, freedoms and legitimate interests a lawsuit has been filed, which guaranteed them proper legal protection in the field of public legal relations. The object of the study is a complex of social relations that arise when courts apply securing a claim. The subject of the study is administrative procedural norms that establish the procedure for applying securing a claim by courts in administrative proceedings. The methodological basis of the article is formed by: general scientific methods of cognition of legal concepts (dialectical method of cognition, analogy, analysis, synthesis, generalization, abstraction, formalization, system analysis); special (private-scientific) research methods – formal-legal, historical-legal, comparative

jurisprudence method, interpretation method, legal-dogmatic, systemic-structural. It is indicated that from the point of view of the structural and functional criterion of securing a claim in administrative proceedings, it is such that it is contained in the determination made by the court within the period established by law of a temporary measure that is relative and proportional to the stated claim, which is expressed in the suspension of the contested decision in whole or in part, other impact on public authorities and other subjects of law in order to ensure the adoption of a final decision in an administrative case, and its full implementation in practice in the conditions of the need to eliminate the danger of harm to the rights, freedoms and legitimate interests of the plaintiff or an unspecified circle of persons in whose interests the application was filed, as well as the elimination of the situation that has developed in practice, the impossibility or excessive difficulty of protecting the rights, freedoms and legitimate interests of the specified persons in the absence of the necessary judicial protection.

Key words: administrative procedural norms, defendant, plaintiff, claim, correlation, judicial protection.

Постановка проблеми. Встановлення в Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАС) юридичних процесуальних правил застосування забезпечення позову сприяє вирішенню головних завдань адміністративного правосуддя, формуванню міцної основи для виконання прийнятих судами підсумкових рішень у адміністративних справах, запобіганню порушенням у сфері адміністративних правовідносин, підвищенню якості здійснення судового контролю за законністю повноважень [1]. Необхідність створення ефективного юридичного захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб у рамках інтеграції процесуального законодавства у правове поле Європейського Союзу, що встановлює порядок розгляду та вирішення судами адміністративних справ, зумовлює актуальність теми.

Мета дослідження – наукова розвідка ефективності забезпечення позову у адміністративному судочинстві.

Стан опрацювання проблематики. Значний вклад у вивчення ефективності адміністративного судочинства внесли: В.В. Авер'янов, Н.П. Бортник, М.В. Ковалів, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, С.В. Петков, О.В. Сковчиляс-Павлів, М.І. Смокович, О.Т. Тур, В.О. Шамрай, І.М. Шопіна та інші вчені. Інтеграція в європейський соціально-правовий простір та умови воєнного стану вимагають проведення теоретико-правових досліджень з метою підвищення ефективності захисту фізичних і юридичних осіб у сфері публічних правовідносин.

Вклад основного матеріалу. Ефективність процесуально-правового механізму застосування забезпечення позову (далі – ЗП) з метою запобігання настанню негативних результатів для позивача, створення належного порядку у сфері адміністративних правовідносин забезпечується прискореною судовою процедурою прийняття рішення щодо забезпечення позову без виклику сторін. Щоб визначити ступінь ефективності забезпечення позову, необхідно розглянути загальнотеоретичний підхід щодо ефективності ЗП та встановити критерії. Ефективність інституту забезпечення позову в адміністративному судочинстві є частиною проблеми оцінки ефективності правосуддя.

Ефективність як поняття у різних галузях знань розглядається по-різному; однак її зміст зводиться до єдиної сутності, що представляється як певне співвідношення між отриманим результатом і витраченими ресурсами. Вивчення думок вчених щодо аналізованої проблеми призводить до узагальнюючого висновку, що судження про ефективність правосуддя базуються приблизно на однакових умовах [2-4]. Щодо ефективності правосуддя застосовується критерій досягнення мети судового захисту та встановлених завдань правосуддя.

Поставлені правотворцем цілі правосуддя в адміністративних справах (у широкому розумінні) та цілі судового захисту (у вузькому сенсі) дозволяють оцінювати ефективність застосування ЗП в адміністративному судочинстві. До важливих факторів, що забезпечують ефективність правосуддя, належить винесення законних, обґрунтованих, справедливих судових рішень і інших судових актів. До основних критеріїв, за якими можна оцінити ефективність адміністративного судочинства, відносяться: відповідність встановленим у процесуальному законі цілям і завданням судочинства отриманого результату правового регулювання; справедливість та обґрунтованість судового рішення; оперативність розгляду та вирішення справи; простота захисту порушених прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права; відсутність протиріч у процесуальному правовому

регулюванні порядку адміністративного судочинства та у судовій практиці; ступінь використання та впровадження у практику адміністративного судочинства інформаційно-комунікаційних технологій на підставі цифрових платформ [5].

Розкриваючи юридичний потенціал адміністративно-процесуального інституту забезпечення позову, доцільно проаналізувати ефективність даного інституту на рівні правотворчості і ефективності застосування. Дуже складно встановити кордон між двома рівнями ефективності: теорією та практикою, взаємодія між зазначеними рівнями є надзвичайно важливою та необхідною. Доцільно розглянути питання ефективності застосування забезпечення позову залежно від критерію відповідності даного процесуального правового інституту загальної мети формування адміністративно-процесуального законодавства високої юридичної якості, з другого – мети формування належної судової практики застосування [6, с. 30].

У зв'язку з цим, виділимо два види виміру ефективності:

1. Ефективність інституту забезпечення позову відповідає меті формування юридично якісного адміністративно-процесуального законодавства, здатного у всіх випадках вирішувати завдання адміністративного судочинства та забезпечувати повноцінну дію всіх його принципів.

Ефективність правової норми передбачає визначення мети та ступеня її досягнення. Йдеться про співвідношення результатів дії правової норми з наміченою для неї метою. Що стосується встановлення ефективності інституту забезпечення позову, який об'єднує різноманітні правові норми, регулюючих у комплексі сферу однорідних відносин, необхідно визначити мету кожної норми та всієї системи правового регулювання загалом. Забезпечення позову мають таку мету – забезпечити не лише захищеність, збереження права позивача, а й оперативність та реальність виконання майбутнього рішення суду [7].

Мета забезпечення позову – це запобігання несприятливим наслідкам оспорюваного нормативного акту, дії чи рішення посадової особи, виключення обставин, які можуть перешкодити виконанню рішення суду повністю або в частині. Ухвалення судом ЗП дозволяє мінімізувати збитки позивача у разі порушення прав і законних інтересів; при цьому суттєво скорочується період, коли можуть бути порушені права, свободи та законні інтереси фізичних і юридичних осіб. За певними категоріями адміністративних справ можуть бути прийняті конкретні види забезпечення позову. За іншими категоріями справ, якщо немає заборони на забезпечення позову, можуть застосовуватись заявлені у клопотанні; суд може встановити їх на власний розсуд.

Широка дискреція суду щодо забезпечення позову у певний спосіб помітно підвищує юридико-практичний потенціал ЗП і ефективність адміністративного судочинства. Порядок застосування ЗП у КАС вельми деталізований і комплексний. Це проявляється у виділенні процесуальних норм про ЗП до окремої глави. КАС визначає порядок застосування ЗП на стадії апеляційного оскарження. Такий високий рівень адміністративно-процесуальної регламентації порядку застосування ЗП дозволяє усувати колізії та суперечливі питання, що виникають у суддів під час застосування інституту забезпечення позову [8, с. 37].

Ефективність ЗП може бути визначена як відповідність цілей застосування і юридичних результатів дії процесуальних норм, що встановлюють підстави, умови, види та порядок застосування судами забезпечення позову.

Ефективність інституту забезпечення позову є важливим юридичним результатом судової діяльності щодо застосування ЗП, який має забезпечувати ефективний правовий захист прав і свобод фізичних і юридичних осіб. Дія принципу змагальності та рівноправності сторін в адміністративному судочинстві при активній ролі суду надає вплив на досягнення ефективності інституту забезпечення позову. Ефективність забезпечення позову залежить: від повноти, раціональності, пропорційності прийнятих судом видів забезпечення позову; своєчасності встановлення судового захисту; правильності вибору виду; запобігання необґрунтованому і довільному заподіяння шкоди позивачу, іншим особам або невизначеному колу осіб; забезпечення порядку процесуального оформлення застосування виду забезпечення позову.

У ширшому сенсі основою пошуку ефективності застосування забезпечення позову покладено забезпечення законності прийнятих публічними органами нормативних актів, а у більш загальному вигляді – забезпечення якості виконання публічними органами державних функцій. Критеріями оцінки ефективності забезпечення позову є: мета, організаційно-правові засоби та результат. Показниками оцінки ефективності є: доступність судового захисту; оперативність здійснення; якість судових актів; їх виконання [9, с. 175].

2. Ефективність інституту забезпечення позову відповідає цілям належної правозастосовної діяльності суддів щодо розгляду адміністративних справ. Однією з поширених думок щодо ефективності правового регулювання є судження, відповідно до якого вивчення ефективності права доцільно проводити переважно за допомогою аналізу правозастосовної практики. Дослідження проблеми ефективності інституту забезпечення позову має ґрунтуватися на результатах аналізу і узагальнення практики прийняття судами забезпечення позову. Ефективність забезпечення позову залежить від встановлення судом підстав для прийняття виду забезпечення, дотримання правил застосування та належного виконання учасниками судочинства відповідних судових актів [10].

З метою аналізу ефективності дії інституту забезпечення позову необхідно визначити критерії, відповідно до яких можна реально оцінити цей процесуальний інститут. До критеріїв ефективності застосування забезпечення позову доцільно віднести: кількість заяв, що надійшли, про застосування забезпечення позову (кількісний критерій). Надалі можлива диференціація: співвідношення ухвал суду про застосування та ухвал про відмову у застосуванні забезпечення позову; співвідношення ухвал про застосування ЗП за окремими категоріями адміністративних справ, тобто залежно від специфіки розглянутого судом публічно-правового спору чи адміністративної справи; відсутність або зниження кількості скасованих або змінених ухвал про застосування або відмову в застосуванні забезпечення позову (якісний критерій); дотримання підстав і умов застосування (співвідносність і пропорційність, доцільність застосування забезпечення позову щодо конкретного адміністративно-правового спору; пропорційність обраного виду забезпечення стосовно незаконних нормативних актів, рішень, дій (бездіяльності) посадових осіб публічного управління). Критерій співвідносності – зв'язок між застосовуваною ЗП та заявленою вимогою.

У процесуальній діяльності дотримання критерію співвідносності вимагає від суду з'ясування низки питань, зокрема: чи не порушуються при застосуванні ЗП права і інтереси третіх осіб; чи співвідносяться наслідки застосування ЗП та наслідки незастосування таких заходів для позивача; чи здатні ці заходи гарантувати фактичну реалізацію цілей ЗП; чи є зв'язок між ЗП щодо предмета спору і забезпеченням за допомогою зазначеного виду ЗП відновлення порушеного права; чи необхідний й достатній запитуваний вид ЗП для запобігання небезпеці порушення прав, свобод і законних інтересів позивача та (або) забезпечення захисту його прав, свобод і законних інтересів; яким є співвідношення наслідків у результаті прийняття ЗП для осіб, що беруть участь у справі, та третіх осіб.

Пропорційність ЗП заявленій позовній вимозі полягає у відповідності характеру та ступеня примусової сили ЗП характеру та ступеню можливих порушень прав, свобод і законних інтересів позивача.

Неприйнятним є застосування ЗП, коли метою звернення до суду є застосування самих ЗП, причому позов має у цій справі як би «другорядний» характер; це може свідчити про несумлінність заявника та спрямованість його дій на заподіяння шкоди іншій стороні. Дуже важливий аналіз у судовій практиці має набувати критерій доцільності застосування ЗП залежно від конкретного адміністративно-правового спору.

Доцільність передбачає постановку та розгляд у суді питань: чи є загроза порушення права позивача; чи можна розглянути адміністративну справу без застосування забезпечення позову. Застосування забезпечення позову пов'язані з різними напрямками забезпечення прав фізичних осіб. Наприклад, призупинення повернення сум сплаченого податку дозволяє виключити донарахування пені за період судового розгляду, оскільки на момент до винесення судового рішення не встановлено істину у справі та немає ясності у питанні про вчинення відповідачем правопорушення.

Критерії ефективності застосування ЗП можуть виражатися у відповідних показниках. Показники ефективності застосування ЗП не повинні підмінюватися лише кількісними показниками звернень осіб з відповідними заявами. Необхідно комплексно вивчити та проаналізувати: предмет спорів, за якими заявляються позовні вимоги; обґрунтування рішення суду про задоволення чи відмову у прийнятті ЗП; підсумкове рішення суду з адміністративної справи, в якому було застосовано ЗП. Показники ефективності повинні підтверджувати або спростовувати необхідність негайного захисту прав і інтересів осіб, які можуть «постраждати», зазнати збитків через тривалість судового розгляду.

Критерії ефективності застосування ЗП повинні охоплювати всі види адміністративно-правових спорів, за якими потрібний судовий захист; тут можна говорити про доцільність з'ясування тенденцій та динаміки щодо застосування судами ЗП з моменту набуття КАС законної сили. Реалізація можливості оскарження судового акта ґрунтується на неоднозначності судового розсуду, що застосовується у судах під час вирішення питання про прийняття ЗП. Особа має достатні підстави вважати, що судовий акт було винесено з порушеннями, або думка судді з цього питання недостатньо обґрунтована.

Колізії, що виникли, або прогалини в праві можуть вирішуватися спочатку за допомогою застосування аналогії закону або права; завершальним етапом у вирішенні адміністративної справи стає повноцінне використання можливостей свого внутрішнього переконання. Судовий розсуд не отримав належного та прямого нормативно-правового встановлення і виражається на рівні аналогії, внутрішнього переконання судді, численних оціночних понять.

Тому висловлюється думка, що при застосуванні судами видів забезпечення позову є основа для непередбачуваного суддівського розсуду, що в деяких випадках призводить до зловживання судовою дискрецією. Кількість оскаржуваних ухвал суду про застосування ЗП, ухвалених судом апеляційної інстанції ухвал є показником ефективності інституту забезпечення позову, оскільки дає підстави вважати, що процесуальні дії судді були вчинені без порушень; забезпечення позову приймалися для досягнення інституційних цілей. Розширена підстава для застосування ЗП надає можливість для подання заяв про застосування забезпечення позову ширшому колу осіб.

Показником ефективності є процесуальний термін розгляду судом заяви про застосування забезпечення позову. Як встановлює КАС, суддя одноосібно, не сповіщаючи сторони, виносить ухвалу про застосування ЗП не пізніше наступного робочого дня після дня надходження заяви до суду або після усунення у заяві виявлених судом недоліків. Така оперативність дозволяє забезпечити ефективний юридичний захист заявника на основі встановлення відповідачу заборони на здійснення дій, які можуть спричинити порушення прав і законних інтересів позивача. Застосування норм інституту забезпечення позову ґрунтується на диспозитивних засадах стосовно заявника.

Незважаючи на активну роль суду в адміністративному правосудді, суддя не має права самостійно, за відсутності заяви позивача, вирішити питання про застосування ЗП, та вид ЗП, що застосовується. Саме адміністративний позивач клопотає, реалізуючи свою волю, про застосування ЗП; волевиявлення корелює з обов'язком довести необхідність прийняття судом ухвали про застосування ЗП, бо в іншому випадку може бути завдано шкоди у зв'язку з діями (рішеннями) відповідача або для нього можуть настати несприятливі наслідки через небезпечну ситуацію, що склалася.

Сторони не позбавлені права подання приватної скарги на ухвалу суду про застосування або скасування забезпечення позову. У разі відмови у задоволенні позову прийняті ЗП зберігають дію до набрання законної сили даним рішенням суду. Такий порядок обмежує процесуальні «активності» позивача і відповідача щодо впливу на результати вирішення адміністративної справи протягом усього періоду часу, визначеного для подання апеляційної скарги.

З метою досягнення корисного ефекту застосування ЗП допускається заміна одного виду на інший за заявою особи, яка бере участь у справі. Ця заміна відбувається, якщо спочатку обраний захід не вирішує завдання забезпечення захисту прав і інтересів фізичних і юридичних осіб або ж є неспівмірною та неспіввідносною порівняно з очікуваним розміром заподіяної шкоди, масштабами можливих порушень прав і законних інтересів осіб. Такий порядок дозволяє вносити зміни до правового становища сторін протягом усього судового процесу, якщо його остаточне вирішення з якихось причин затягнулося.

Виходячи судової практики, що склалася, результатів досліджень, присвячених вивченню ефективності різних інститутів права, можна погодитися з думкою, що такі показники, як службове навантаження, якість розгляду справ і матеріалів, терміни розгляду, стали основними критеріями оцінки роботи суду та конкретного судді. Аналіз судової практики застосування забезпечення позову дозволяє зробити висновок про високу ефективність застосування, що характеризується належним рівнем юридичної якості сформованого в КАС інституту забезпечення позову і організацією належної судової практики щодо застосування під час розгляду адміністративних справ. Для ефективного застосування ЗП в адміністративному судочинстві необхідна постійна аналітика

судових актів, що б удосконалювати процесуальні норми цього інституту. Аналіз судової практики, що формується, щодо застосування судами забезпечення позову дозволить у майбутньому розглянути головні проблеми вирішення судами клопотань про застосування забезпечення позову і виконання ухвал суду про їх застосування.

Основними проблемами застосування ЗП в адміністративному судочинстві є вибір виду; процесуальна форма висловлювання судової відмови у прийнятті забезпечення позову. Ефективність застосування ЗП складається із досягнення цілей адміністративно-процесуального регулювання порядку реалізації та застосування всіх елементів системи забезпечення позову.

Висновки. Ефективність цього виду судової діяльності порівнюється з правильністю, законністю і обґрунтованістю прийняття та використання в адміністративному правосудді різних видів забезпечення позову. До них можуть належати: можливість застосування забезпечення позову на будь-якому етапі правосуддя до моменту прийняття остаточного рішення у адміністративній справі за мотивованою заявою позивача або особи, яка звернулася до суду на захист прав інших осіб або невизначеного кола осіб; встановлення порядку застосування судом забезпечення позову; облік однієї з головних підстав застосування забезпечення позову, неможливості чи суттєвого ускладнення виконання остаточного рішення суду у справі у разі неприйняття судом забезпечення позову; право оскарження учасниками адміністративного судочинства винесеної судом ухвали про застосування забезпечення позову; обрання судом для застосування конкретного виду забезпечення позову; обов'язковість виконання відповідним органом публічної адміністрації, посадовою особою ухвали суду про застосування забезпечення позову.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
2. Ніщимна С.О. Ефективне правосуддя як ознака правової держави. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 114–117. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.17>. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/312934/303965>.
3. Стратонов В.М. Ефективна судова процедура в аспекті принципу верховенства права. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 6. С. 38–43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-6-6>. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2024/8.pdf.
4. Ковбас І. В., Михайлюк В. С. Ефективність захисту порушеного права людини в адміністративному судочинстві. *Київський часопис права*. 2025. № 1. С. 108–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2025.1.16>. URL: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/569/541>.
5. Єсімов С.С. Цифрові платформи у контексті надання публічних послуг. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 4. С. 352–357. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.04.56>. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/08/58.pdf>.
6. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Правова регламентація заходів адміністративно-процесуального примусу. *Соціально-правові студії*. 2021. Випуск 3 (13). С. 28–34. DOI: <https://doi.org/10.32518/2617-4162-2021-3-28-34>. URL: <https://sfs-journal.com.ua/uk/journals/tom-4-3-2021/pravova-reglamentatsiya-zakhodiv-administrativno-protseusualnogo-primusu>.
7. ПЗАГС опублікував огляд судової практики щодо спорів, пов'язаних із забезпеченням позову. 18 серпня 2023, Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/press/news/1465110/>.
8. Шопіна І.М. Забезпечення позовів в адміністративному судочинстві як дискреційне повноваження адміністративних судів. *Європейські перспективи*. 2022. № 2. С. 34–40. DOI: [10.32782/EP.2022.2.6](https://doi.org/10.32782/EP.2022.2.6). URL: <https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2022-2/034-.pdf>.
9. Тур О.Т. Організаційно-правові засоби забезпечення позову в адміністративному судочинстві України: дис. ... д-ра філософії, спец.: 08 право, 081 право. Львів, 2022. 243 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4761/1/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%A2%D1%83%D1%80.pdf>.
10. Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у справах, у яких вирішувалося питання щодо застосування заходів забезпечення позову.

Верховний Суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_zabezp_pozov.pdf.

Дата першого надходження рукопису до видання: 04.02.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026
Дата публікації: 5.03.2026

© Сидор М.Я., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0